

Број/Број: 01,02,03,03/11,0471-05-237/10
Сарајево/Sarajevo: 5.7.2010.

**IZVJEŠTAJ S TREĆEG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRASBOURG,
od 21. do 25. juna 2010.**

U Strasbourgu je, od 21. do 25. juna 2010., održan treći dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope na kojem su iz PSBiH učestvovali:

1. Azra Hadžiahmetović, član Delegacije
2. Milica Marković, član Delegacije;
3. Alma Čolo, zamjenik člana Delegacije;
4. Edina Hrnjić, sekretar Delegacije;
5. Amila Žujo, viši stručni saradnik - prevodilac za engleski jezik.

Najznačajnije teme zasjedanja

Prvi dan zasjedanja obilježen je obraćanjem predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića. U svom prvom obraćanju Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, gosp. Josipović ocijenio je ulogu VE u promoviranju ljudskih prava ključnom, te je izvijestio članove PSVE o stanju demokratije i ljudskih prava i sloboda u njegovoj zemlji. Govorio je o napretku i izazovima s kojima se potrebno suočiti u pogledu prava manjina, izbjeglica i raseljenih lica, borbe protiv korupcije, reforme pravosuđa, saradnje s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju. Predsjednik Josipović posebno je naglasio značaj saradnje sa susjedima s ciljem unapređenja regionalne stabilnosti. Istakao je poseban interes Hrvatske za Bosnu i Hercegovinu. Govorio je o posjeti Bosni i Hercegovini tokom koje je odao počast svim nevinim žrtvama, pripadnicima sve tri etničke zajednice u Bosni i Hercegovni. Potrebno je graditi povjerenje i tražiti bolja rješenja za suživot, a Republika Hrvatska će, kada su u pitanju rješenja koja se tiču osnovnih ljudskih prava i egzistencijalnih potreba, zadržati konstruktivan pristup, čvrsto se držeći principa nemiješanja u unutrašnje poslove Bosne i Hercegovine.

Skupštini se prvog dana zasjedanja obratio i gosp. Antonio Milošoski, ministar vanjskih poslova Makedonije i predsjedavajući Komiteta ministara Vijeća Evrope. Milošoski je iznio prioritete makedonskog predsjedavanja Vijećem Evrope, a to su, prije svega: podrška procesu iz Interlakena čiji je cilj osiguranje dugoročne efikasnosti Evropskog suda za ljudska prava, zaštita nacionalnih manjina i marginaliziranih grupa, te poticanje međukulturalnog dijaloga i učešća mladih u javnim poslovima. Također je rekao kako očekuje otvoren, neformalan i konstruktivan dijalog s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Evrope.

Pravni lijekovi za kršenja ljudskih prava u regionu Sjevernog Kavkaza

Parlamentarna skupština Vijeća Evrope pozvala je Rusiju da se bori protiv terorizma na Sjevernom Kavkazu tako što će poštovati osnovna ljudska prava i vladavinu prava, saradujući više s lokalnim nevladinim organizacijama i Vijećem Evrope. Skupština je usvojila rezoluciju kojom je izrazila saosjećanje i solidarnost s porodicama žrtava terorističkih napada i naglasila da je stanje ljudskih prava na Sjevernom Kavkazu najedelikatnije i najozbiljnije u cijelom području koje pokriva Vijeće Evrope. S tim u vezi, parlamentarci su posebno istakli situaciju: - u Čečeniji (gdje se još uvijek dešavaju nestanci članova opozicije i osoba koje se bave zaštitom ljudskih prava, pritisci na njihove porodice i zastrašivanje medija i civilnog društva); - u Ingušetiji (gdje je, istina, zabilježen porast „konstruktivnog dijaloga“ sa civilnim društvom, ali i porast nasilja od 2009. godine, uključujući ubistva i nestanke), - u Dagestanu (gdje je došlo do terorističkih napada što je izazvalo odgovore sigurnosnih snaga koji nisu u svakom slučaju bili zakoniti i produktivni. U okviru debate, Skupštini se obratio i gosp. Yunus-Bek Yevkurov koji je rekao kako je u posljednje tri godine učinjen ogroman napredak u regionu Sjevernog Kavkaza, te je pozvao na očuvanje ljudskih prava i sankcioniranje njihovog kršenja. Parlamentarci su preporučili Komitetu ministara VE da direktno nadzire obaveze Rusije po pitanju situacije na Sjevernom Kavkazu.

Obraćanje Mile Đukanovića, premijera Crne Gore

Premijer Đukanović govorio je o ostvarenom napretku Crne Gore u pogledu demokratije, vladavine prava i ekonomske stabilnosti od priključivanja Vijeću Evrope. Posebno je pohvalio doprinos Venecijanske komisije kvalitetu zakonodavstva u Crnoj Gori, te izrazio podršku Crne Gore reformi Evropskog suda za ljudska prava. Ukratko se osvrnuo i na značajne rezultate u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, te je naveo da je Crna Gora ostvarila napredak u provođenju posljednjih preporuka GRECO-a i MONEYVAL-a.

Situacija na Kosovu i uloga Vijeća Evrope

Parlamentarci su zaključili da je potreban snažniji angažman VE koji bi pomogao podizanju standarda u oblasti demokratije, ljudskih prava i vladavine prava i omogućio građanima Kosova da uživaju prava koja Vijeće Evrope zagovara. Nepoštivanje vladavine prava utiče na svakodnevni život svih ljudi na Kosovu, bez obzira na to kojoj zajednici pripadaju, te potkopava povjerenje u politički sistem. Uprkos brojnim reformama u administraciji i pravosuđu, mora se učiniti još mnogo u pogledu poticanja demokratskog funkcioniranja institucija na Kosovu. Nadalje, Skupština treba proširiti spektar svojih aktivnosti na Kosovu i naći odgovarajući način za primjenu svojih mehanizama nadzora, poštujući svoju trenutnu politiku neutralnosti u pogledu statusa Kosova. Skupština je odlučila da inicira dijalog s predstavnicima političkih snaga izabranih u Skupštinu Kosova o pitanjima od zajedničkog interesa, uzimajući u isto vrijeme u obzir legitimne interese Srbije.

Položaj Roma u Evropi i odgovarajuće aktivnosti Vijeća Evrope

U raspravi o situaciji Roma u Evropi parlamentarci su naglasili kako su šokirani povećanjem broja napada na pripadnike romske manjine u Evropi, zaključivši da je to odraz rastućeg trenda anticiganizma najgore vrste koji podsjeća na najmračnije dane evropske historije.

Skupština je usvojila tekst kojim poziva zemlje članice na odlučne mjere u pogledu pristupa obrazovanju, zapošljavanja, zdravstvenih usluga i smještaja te socijalne integracije. Vlade treba da osude svaki napad na naselja i kampove Roma, te da procesuiraju i kazne izvršioce tih napada.

Illegalni migranti: sporazumi o readmisiji i programi dobrovoljnog povratka

Skupština je pozvala zemlje članice da sporazume o readmisiji primjenjuju samo u slučajevima kada se radi o zemljama koje poštuju ljudska prava i imaju u potpunosti funkcionalan sistem azila. Prema mišljenju članova PSVE, ovo je jako važno zbog zaštite ilegalnih migranata, posebno onih iz trećih zemalja koji riskiraju da se nađu u zemlji koja nije zemlja njihovog porijekla i gdje njihova socijalna prava mogu biti ograničena, i u kojoj ne mogu podnijeti zahtjev za azil.

Nadalje, Skupština je pozvala zemlje članice da promoviraju programe dobrovoljnog povratka koje predlaže Međunarodna organizacija za migracije, a koji uključuju: savjetovanje prije povratka, pružanje aktuelnih informacija o regionima njihovog projekla i pružanje pomoći u prikupljanju neophodnih dokumenata; pomoć u pogledu prijevoza (u finansijskom ili praktičnom pogledu, zavisno od potreba), te pomoć poslije povratka koja osigurava održiv povratak i pomaže razvoj u zemlji porijekla kroz obučavanje i omogućavanje zapošljavanja.

Islam, islamizam i islamofobija

Nakon rasprave o islamu, islamizmu i islamofobiji u Evropi koja je održana na osnovu izvještaja Mogensa Jensena (Danska, SOC), Parlamentarna skupština Vijeća Evrope jednoglasno je izrazila suprotstavljanje općoj zabrani nošenja burki, ali je i dodala da određene pravne mjere mogu biti opravdane zbog sigurnosnih razloga ili tamo gdje javne ili profesionalne funkcije ili pojedinci zahtijevaju vjersku neutralnost ili da se osobama vide lica. Usvojena rezolucija navodi da se pokrivanje žena često percipira kao podređivanje žena muškarcima, ali opća zabrana pokrivanja bi uskratila ženama koje istinski žele da se pokriju, da to učine. Nadalje, PSVE je zaključila da porodica ili zajednica ne bi trebalo da prisiljava nijednu ženu da nosi vjersku nošnju. Svaki čin pritiska, otmice ili nasilja u tom kontekstu predstavlja zločin koji mora biti kažnjen. Evropske vlade trebalo bi da pronađu način da educiraju muslimanke o njihovim pravima, jednako kao i njihove porodice i zajednice, te da ih potiču na učešće u javnom i profesionalnom životu. Skupština je, također, pozvala Švicarsku da ukine zabranu izgradnje minareta, ocijenivši tu zabranu diskriminatorskom.

Povodom debate o islamu, islamizmu i islamofobiji, Skupštini se obratio Jorge Sampaio, visoki komesar UN-a za Savez civilizacija. Sampaio je naveo kako obrazovanje o kulturnoj raznolikosti, jačanje uloge gradova u upravljanju kulturnom raznolikošću, međureligijski dijalog i angažiranje mladih, treba da budu prioritetne strategije u borbi protiv islamofobije.

Debata o stanju demokratije u Evropi

Redovna godišnja debata o stanju demokratije u Evropi ovog puta fokusirala se na nekoliko podtema: - *Vaninstitucionalni akteri u demokratskim sistemima* (Skupština je upozorila na uticaj „vaninstitucionalnih“ aktera na demokratski proces, kao što su akteri uključeni u kriminalne aktivnosti, ocijenivši to razlogom za zabrinutost, te je uputila poziv za više transparentnosti u javnim poslovima); - *Političke posljedice ekonomske krize* (Skupština je

preporučila zemljama članicama da u suočavanju s posljedicama globalne ekonomske krize usvajaju više politike koordinirane na evropskom nivou, a manje nacionalne politike, te bi trebalo da obrate više pažnje na borbu protiv korupcije u državnim institucijama.); - *Demokratija u Evropi: kriza i perspektive, te Napredak skupštinske monitoring procedure (Naglasak debate bio je na potrebi reforme izbornog zakonodavstva u nekim zemljama članicama, te je dat kratak pregled funkcioniranja demokratskih institucija u Albaniji, Ermeniji, Bosni i Hercegovini, Monaku, Moldaviji, Crnoj Gori, Srbiji i Bugarskoj. Još jednom je naglašena potreba za hitnim ukidanjem etnički zasnovanih ograničenja za kandidiranje na izborima za Predsjedništvo i za izbor u Dom naroda, a koja su u suprotnosti s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. U usvojenoj rezoluciji (1747/2010) o napretku skupštinske monitoring procedure, naglašava se i nedostatak kapaciteta i ekspertize u Parlamentu BiH, te poziva Parlamentarna skupština BiH da Ustav uskladi s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima).*

Hitna debata o tenzijama na Bliskom istoku

Parlamentarna skupština Vijeća Evrope pozvala je Izrael da prekine blokadu Gaze i omogući pristup s kopna i mora dobrima neophodnim za normalne životne uslove. Izvjestilac o ovoj temi Piero Fassino (Italija, SOC) rekao je kako je prekid blokade nužan za smirivanje tenzija i otvaranje puta za nastavak dijaloga između Izraela i Palestine. Parlamentarci su također ocijenili neproporcionalnim napad Izraela na flotu s humanitarnom pomoći i okarakterizirali ga činom kojim se krši međunarodno pravo. S tim u vezi, Izrael je pozvan da u potpunosti saraduje s međunarodnom zajednicom kako bi osigurao brzu međunarodnu, neutralnu i transparentnu istragu o tom događaju.

Dokumenti koje je usvojila Parlamentarna skupština Vijeća Evrope na trećem dijelu redovnog zasjedanja

- Rezolucija 1738 o pravnim lijekovima za kršenje ljudskih prava u regionu Sjevernog Kavkaza
- Rezolucija 1750 o funkcioniranju demokratskih institucija u Azerbejdžanu
- Preporuka 1927 o islamu, islamizmu i islamofobiji u Evropi
- Rezolucija 1751 o borbi protiv seksističkih stereotipa u medijima
- Preporuka 1923 o situaciji na Kosovu i ulozi Vijeća Evrope
- Rezolucija 1744 o vaninstitucionalnim akterima u demokratskim sistemima
- Rezolucija 1748 o razbuktavanju tenzija na Bliskom Istoku
- Rezolucija 1746 o krizi i perspektivama demokratije u Evropi
- Rezolucija 1753 „Šume – budućnost naše planete“
- Preporuka 1928 o krizi i perspektivama demokratije u Evropi
- Preporuka 1929 o upravljanju pandemijom H1N1: potreba za većom transparentnošću
- Preporuka 1925 o sporazumima o readmisiji kao mehanizmu povratka ilegalnih migranata
- Rezolucija 1742 o programima dobrovoljnog povratka kao efikasnom, humanom i jeftinom mehanizmu za povratak ilegalnih migranata
- Preporuka 1932 o pristojnim penzijama za žene

- Rezolucija 1741 o sporazumima o readmisiji kao mehanizmu povratka ilegalnih migranata
- Preporuka 1924 o situaciji Roma u Evropi i aktivnostima Vijeća Evrope
- Rezolucija 1743 o islamu, islamizmu i islamofobiji u Evropi
- Rezolucija 1745 o političkim posljedicama ekonomske krize
- Preporuka 1922 o o pravnim lijekovima za kršenje ljudskih prava u regionu Sjevernog Kavkaza
- Preporuka 1930 o zabrani oglašavanja i upotrebe „mosquito“ uređaja za disperziju zvuka
- Rezolucija 1747 o stanju demokratije u Evropi i napretku skupštinske monitoring procedure
- Preporuka 1926 o programima dobrovoljnog povratka kao efikasnom, humanom i jeftinom mehanizmu za povratak ilegalnih migranata
- Mišljenje 279 o budžetu i prioritetima VE za finansijsku 2011. godinu
- Rezolucija 1749 o upravljanju pandemijom H1N1: potreba za većom transparentnošću
- Preporuka 1931 o borbi protiv seksističkih stereotipa u medijima
- Rezolucija 1739 o situaciji na Kosovu i ulozi Vijeća Evrope
- Rezolucija 1752 o pristojnim penzijama za žene
- Rezolucija 1740 o položaju Roma u Evropi i aktivnostima Vijeća Evrope

Izvještaj pripremila¹

Edina Hrnjić
Sekretar Delegacije

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma Parlamentarne skupštine BiH
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope
- Kolegiju Sekretarijata PSBiH
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH

¹ Uz odobrenje članova Delegacije koji su prisustvovali zasjedanju